

Ein cyf/Our ref: DB-PO-0199-24

Peredur Owen Griffiths AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Cyllid
Senedd Cymru
SeneddCyllid@Senedd.cymru

26 Gorffennaf 2024

Annwyl Peredur,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 8 Gorffennaf, yn dilyn fy ymddangosiad gerbron y Pwyllgor Cyllid i drafod Bil Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Cymru). Yn yr atodiad i'r llythyr hwn rwy'n ymateb yn fanwl i'r pwyntiau a godwyd gennych. Gobeithiaf y bydd hyn yn rhoi rhywfaint o eglurder i'r Pwyllgor.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at gadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol a chadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad.

Yn gywir,

Dawn Bowden AS/MS
Y Gweinidog Gofal Cymdeithasol
Minister for Social Care

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Dawn.Bowden@llyw.cymru
Correspondence.Dawn.Bowden@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

1. Dull Llywodraeth Cymru o fesur a chyflwyno goblygiadau ariannol y Bil

- (a) Mae swm yr elfennau cyfansoddol yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn awgrymu bod cyfanswm cost y Bil yn amrywio o £394.5m i £495.7m. Fodd bynnag, mae hyn yn wahanol i gyfanswm y gost a nodir yn y crynodeb o'r Asesiad hwnnw, sef £429.8m i £455.7m. Rydym hefyd wedi canfod anghysondebau eraill rhwng gwerth y costau a'r manteision yn y crynodeb o'r Asesiad a'r tablau sydd wedi'u cynnwys yng ngweddill yr Asesiad. A fyddech cystal â rhoi eglurhad o'r ffigurau cywir neu esboniad am y gwahaniaethau hyn.**

Rydym wedi adolygu tablau crynodeb yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol ac rydym yn fodlon bod yr ystodau o £394.5M i £495.7M a gyflwynwyd yno yn gywir.

Nid yw'r ystod o £429.8M i £455.7M yn ymddangos yn y crynodeb o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol ond ymddengys ei fod wedi cael ei gyfrifo drwy adio'r gwerthoedd isaf o'r ystodau 'Costau gweinyddol', 'Costau cydymffurfio' a 'Chostau eraill' a'r gwerthoedd uchaf o'r un ystodau hynny yn y crynodeb o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol. Fodd bynnag, er mwyn cyfrifo'r costau isaf neu uchaf ar gyfer dileu elw preifat o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol, mae angen ystyried amcangyfrif costau gwahanol senarios gyda'i gilydd, yn hytrach nag adio'r holl ffigurau isaf o'r ystodau gyda'i gilydd, neu'r holl ffigurau uchaf o'r ystodau.

Mae'r ystodau ar gyfer y costau a'r arbedion cost o dan yr adran dileu elw preifat wedi cael eu cyfrifo gan ddefnyddio gwahanol dybiaethau (senarios) ar gyfer cyfran y darparwyr sector preifat presennol a fydd yn dewis aros yn y farchnad. Cyflwynir y rhain fel senarios A, B ac C yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol. Mae gwybodaeth am y farchnad a thrafodaethau â rhanddeiliaid wedi ein harwain i gredu mai canlyniad rywle rhwng Senarios B ac C sydd fwyaf tebygol ac felly mae'r ffigurau yn nhablau'r crynodeb o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn seiliedig ar yr ystod o gostau ac arbedion cost a gyfrifwyd o dan y ddwy senario hyn.

Gan gymharu Senarios B a C, mae costau darparwyr preifat (sy'n cael eu dangos yn yr adran 'Costau eraill' yn nhabl y crynodeb o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol) ar eu huchaf o dan senario B ac ar eu hisaf o dan senario C. Y gwrthwyneb sy'n wir ar gyfer costau gweinyddol y sector cyhoeddus, lle mae'r costau'n is yn Senario B a chaiff pen uchaf yr ystod ei gyfrifo o dan senario C.

Felly, mae ychwanegu pen uchaf ystod costau'r sector preifat a phen uchaf ystod costau'r sector cyhoeddus yn arwain at gyfanswm anghywir, oherwydd eu bod yn deillio o wahanol senarios a gwahanol setiau o dybiaethau modelu. Caiff hyn ei nodi ym Mhennod 7 yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol, ond rydym yn cydnabod y gallai fod wedi cael ei egluro'n fanylach yn y crynodeb o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol ym Mhennod 6. Byddem yn rhagweld cyflwyno Memorandwm Esboniadol/Asesiad Effaith Rheoleiddiol diwygiedig ar ôl cwblhau Cam 2, a gallwn gynnwys rhywfaint o naratif ychwanegol yn nhabl crynodeb Asesiad Effaith Rheoleiddiol Pennod 6 i egluro'r pwynt hwn.

Mae £2.3M o arbedion costau gweinyddol hefyd wedi'u nodi yn y crynodeb o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol. Mae cyfanswm y gost fel y'i rhoddir yn y crynodeb o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn cael ei gyflawni ar sail y costau gweinyddol net, h.y. y costau gweinyddol llai'r arbedion ar gostau gweinyddol.

Gan gymryd y ddau bwynt hyn gyda'i gilydd, a chan gofio bod y gwerthoedd unigol yn y crynodeb o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn agored i gael eu talgrynnu, gobeithiwn fod y pwyntiau hyn yn egluro'r sail ar gyfer cyfrifo ystod cyffredinol y costau a amcangyfrifir yn y crynodeb o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol.

Rydych hefyd wedi mynegi pryderon am anghysondebau rhwng gwerthoedd yn y crynodeb o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol ac yng nghorff yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol ym Mhennod 7. Mae rhai o'r anghysondebau ymddangosiadol rydych chi'n poeni amdanynt yn cael eu hegluro isod, ond rydym wedi nodi gwall yn Nhabl 7.13 yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol, sy'n amcangyfrif gwerthoedd ar gyfer elw a gollir gan y sector preifat mewn perthynas â'r cynigion ar ddileu elw preifat wrth ofalu am blant sy'n derbyn gofal. Mae'r gwerthoedd sydd wedi'u cynnwys ar gyfer Senarios B ac C ar gyfer blwyddyn ariannol 2034-5 yn anghywir – dylai'r rhain fod yn -£32,809,000 ar gyfer y ddwy senario.

Nid yw'r gwall hwn yn cael ei adlewyrchu yn y cyfansymiau a roddir yn y crynodeb o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol, sy'n gywir. Rhoddir y ffigyrau cywir hefyd yn [adroddiad ADSS Cymru](#), a gyhoeddwyd ar wahân. Fodd bynnag, byddwn yn diweddarau ac yn cywiro'r Memorandwm Esboniadol pan ddaw'r cyfle nesaf, ar ôl cwblhau trafodion Cam 2.

Byddai fy swyddogion yn fodlon ymgysylltu ymhellach â'r Pwyllgor yn ysgrifenedig os canfyddir unrhyw anghysondeb arall (y tu hwnt i'r pwyntiau a drafodir uchod a'r rhai a drafodir isod i ymateb i gwestiwn 3(c)), pe baech yn dymuno i'ch clerod ysgrifennu at fy swyddogion.

2. Newidiadau a goblygiadau ariannol yn ymwneud â 'dileu elw' i wasanaethau preswyl a maethu plant

- (a) O ran pa dystiolaeth ydych chi'n credu y bydd awdurdodau lleol yn gweld llai o gostau am wasanaethau preswyl a maethu dros y cyfnod arfarnu, yn enwedig gan fod Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLILC)/Cymdeithas Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru yn amlygu bod rhai o'r manteision gweithredol yn cael eu herio a dywedodd yr Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd nad yw cost lleoliadau cartref plant awdurdodau lleol yn is na chost lleoliadau gyda darparwyr preifat?**

Yn yr amcanestyniadau, rhagwelir y bydd cyflwyno gwasanaethau newydd gan awdurdodau lleol a darparwyr nid-er-elw yn arwain at ostyngiad o 10% mewn alldro cymharol (gwariant mewn cyfnod penodol). Mae'r

amcanestyniadau'n cynnwys cost datblygu darpariaeth newydd ar gyfer awdurdodau lleol ac nid-er-elw yn y costau trosiannol, gan gynnwys costau cyfalaf (ee ar gyfer cartrefi gofal preswyl i blant). Mae datblygu eu darpariaeth awdurdod lleol newydd eu hunain yn golygu, yn barhaus, nad oes angen i awdurdodau lleol dalu am ddefnyddio'r asedau cyfalaf hyn (ac eithrio costau dibrisiant).

Mae'n bwysig ystyried nifer o bwyntiau ehangach yn y cyd-destun hwn. Mae darparwyr preifat yn benodol, o ystyried eu sefyllfa bresennol o ran goruchafiaeth yn y farchnad, yn dylanwadu'n sylweddol ar brisiau, a'r hyn maent yn ei ddarparu ac ym mhle. Nid oes unrhyw gymhellant i ddarparwyr preifat leihau'r niferoedd mewn gofal ac mae rhai darparwyr yn gweld elw o fwy na 22%.

Mae'r costau sy'n gysylltiedig â'r dull presennol o ddarparu gofal hefyd yn codi. Roedd y gwariant ar ofal preswyl oddeutu £198M yn 2022-23. Mae hyn wedi treblu ers 2016-17, pan oedd y gost oddeutu £65M am y flwyddyn.

Os na wnawn unrhyw beth, bydd awdurdodau lleol yn parhau i wynebu heriau ariannol cynyddol a fydd, yn eu tro, yn llesteirio eu gallu i siapio'r farchnad yn effeithiol er mwyn diwallu eu hanghenion, gan arwain at gostau uwch a lleoliadau annigonol, gyda'r holl broblemau cysylltiedig o ran ansawdd gofal, sefydlogrwydd, y gweithlu, a sicrhau'r ystod o ddarpariaeth i ddiwallu anghenion plant.

Er bod yr Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd (CMA) yn nodi nad yw'r gost i awdurdodau lleol o ddarparu eu lleoliadau cartref plant eu hunain yn is na chost caffael lleoliadau gan ddarparwyr preifat, roedd hefyd yn tynnu sylw at y ffaith fod y gost i awdurdodau lleol o ddarparu eu gofal maeth eu hunain yn is. Ac er y bu angen, er mwyn gwneud y cyfrifiadau yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol i ragdybio disodli lleoliadau gofal preswyl a maeth tebyg am debyg, nif fyddem yn disgwyl, mewn termau polisi, i hyn fod yn wir gan fod yr agenda dileu elw yn gorwedd mewn cyd-destun ehangach o annog y sector i leihau nifer y plant sy'n dod i ofal, ac i symud oddi wrth ddibyniaeth ar ofal preswyl tuag at fathau eraill o ddulliau i ddiwallu anghenion plant, gan gynnwys gofal maeth. Mae hyn yn golygu y gallai'r gofynion ar gyfer lleoliadau gofal preswyl i blant yn y dyfodol fod yn llai na'r hyn a ragwelwyd.

Bydd y newidiadau a gynigiwn yn ein galluogi i leihau a rheoli'r cynnydd parhaus yng nghostau lleoliadau preifat y mae awdurdodau lleol yn eu hwynebu ar hyn o bryd a chreu cyfleoedd paru gwell sy'n arwain at ganlyniadau gwell i blant a phobl ifanc.

Bydd dod â gwasanaethau'n fewnol yn cefnogi dealltwriaeth sy'n cael ei harwain gan weithwyr cymdeithasol o batrymau mewn lleoliadau, a fydd yn galluogi dulliau o reoli capasiti'n rhagweithiol, a lleihau'r ras am leoliadau munud olaf a all arwain at baru is na'r safon a chostau uwch.

Rwy'n cydnabod pryderon CLILC, yn enwedig ynghylch cost gofal preswyl, ond er nad oedd hyn o fewn costau'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol, mae ein

hagenda drawsnewid yn rhagweld llai o ddibyniaeth ar ofal preswyl yn y dyfodol. Serch hynny, rwy'n gwerthfawrogi ei bod yn debygol y bydd angen lefel sylweddol o fuddsoddiad cyfalaf ymlaen llaw mewn rhai ardaloedd a byddwn ni'n parhau i weithio gyda chydweithwyr o lywodraeth leol i sicrhau bod hyn yn cael ei gynnwys yn eu gwaith cynllunio.

Rydym hefyd yn nodi pwynt ADSS Cymru yn ei dystiolaeth ysgrifenedig i'r Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol ei fod yn credu mai dileu elw o ofal plant sy'n derbyn gofal yw'r peth iawn i'w wneud, er gwaethaf yr heriau a'r risgiau

(b) Pa wahaniaeth cost y mae awdurdodau lleol yn ei weld am ddod â'u gwasanaethau yn fewnol ac a ydych wedi cynnal cynllun peilot i brofi'r potensial i wneud arbedion wrth ddarparu lleoliadau maethu, fel yr awgrymwyd gan yr Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd? Os felly, a allech roi gwybodaeth am yr hyn a ddangosodd?

Fel y nodwyd, roedd adroddiad yr Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd yn argymhell y dylid sefydlu cynlluniau peilot mewn rhai awdurdodau lleol i brofi'r posibilrwydd o wneud arbedion drwy ddod â mwy o leoliadau maethu yn fewnol.

Er ein bod wrth gwrs yn gobeithio y bydd ein newidiadau'n cyfrannu at gynaliadwyedd ariannol gofal cymdeithasol plant yn y dyfodol, nid yw ein hymrwymiad i drawsnewid gwasanaethau plant yn ymwneud yn bennaf ag arbed arian. Mae'n ymwneud â newid y ffordd yr ydym yn darparu gwasanaethau i blant a'u teuluoedd fel rhan o wasanaethau lleol sydd â lles y person ifanc yn ganolog iddynt.

Mae gofalcwyr maeth yn ganolog i'r gwaith o gyflawni'r newidiadau yr ydym yn ceisio eu gwneud ac rydym wedi ymrwymo i gynyddu'r cyflenwad o ofalcwyr maeth awdurdodau lleol. Bydd hyn yn helpu i sicrhau cyflenwad digonol o ofalcwyr maeth yn y dyfodol a hefyd yn helpu i gyflawni ein agenda trawsnewid ehangach i ailgydbwyso'r ddarpariaeth draw oddi wrth ofal preswyl tuag at ofal maeth. Rydym yn darparu cyllid sylweddol i Maethu Cymru i helpu i gyflawni ei darged uchelgeisiol o recriwtio 800 o ofalcwyr maeth ychwanegol erbyn 2026.

(c) Sut ydych chi wedi cyfrifo'r elw y disgwylir i ddarparwyr ei golli o ganlyniad i'r cynigion, gan adlewyrchu'r "ystod eang o fusnesau" yn y farchnad a pham mai cyn lleied o wybodaeth a ddarperir am yr amcangyfrifon yn yr Asesiad a'r adroddiad ar wahân gan Gymdeithas Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru.

Egwyddor arweiniol allweddol methodoleg yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol oedd cymesuredd. Wrth lunio amcangyfrifon, ceisiodd ADSS gydbwyso lefel y manylder a'r ymdrech sydd eu hangen i gasglu data newydd yn erbyn yr ystod o ganlyniadau posibl y gellid eu cyflawni. O ystyried bod amrywiaeth eang mewn modelau masnachol ac y bydd lefel yr elw gweithredol yn amrywio, nid

oedd ADSS wedi rhannu'r elw a gollir ar gyfer gwahanol gategoriâu o fusnesau.

Yn y modelau a oedd wedi llywio'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol, cyfrifodd ADSS yr elw posibl a gollir gan ddarparwyr er-elw o dan Senarios A, B ac C. Cyfrifwyd hyn drwy ystyried elw a gollir wrth i ddarparwyr er-elw adael y farchnad, ac yna ychwanegu'r elw uwch a geir yn ystod y cyfnod pontio ar sail y rhagdybiaeth y byddai'r darparwyr hyn yn cynyddu ffioedd i wrthbwysu costau disgwylidig sy'n gysylltiedig â chau.

Gan ddefnyddio 2022-23 fel y flwyddyn sylfaen ar gyfer prisiau, amcangyfrifodd ADSS y byddai tua £33M o elw y flwyddyn yn cael ei golli ar ôl i'r holl ddarparwyr er-elw adael y farchnad. Ar ôl iddynt adael y farchnad, cyfrifodd ADSS y byddai darparwyr er-elw yn colli elw sy'n cyfateb i 17% o'r alldro a ddosrennir ar hyn o bryd i'r garfan hon o ddarparwyr. Cafodd hyn ei fodelu ar lefel gyfanredol ac nid yw'n ystyried modelau busnes na modelau gweithredu gwahanol. Amcangyfrifwyd yr 17% gan ddefnyddio data gwybodaeth am y farchnad yng Nghymru a dadansoddiad o broffidioldeb Adroddiadau Marchnadoedd y DU ar gyfer Gwasanaethau Plant LaingBuisson (cwmnïau er-elw). Roedd y dadansoddiad hwn yn defnyddio maint EBITDA (Enillion Cyn Llog, Trethi, Dibrisiant ac Amorteiddio) safonol y diwydiant fel dangosydd cymharol o broffidioldeb. Er eglurder, nid oedd yr amcangyfrif o'r elw y mae disgwyl i ddarparwyr ei golli oherwydd y cynigion wedi cael ei ddefnyddio yn y cyfrifiadau i amcangyfrif y gost a'r manteision i'r sector cyhoeddus. Roedd y cyfrifiadau hyn ar wahân. Hynny yw, ni fyddai'r elw a gollir o ganlyniad i'r ddeddfwriaeth yn cael ei ennill fel mater o drefn gan awdurdodau lleol.

Byddai symiau elw net gwahanol yn cael eu colli ar gyfradd wahanol ym mhob senario yn ystod y cyfnod pontio, gan adlewyrchu'r ffaith y byddai gwahanol gyfrannau o ddarparwyr er-elw yn ennill mwy o elw yn ystod y cyfnod pontio. Caiff y dybiaeth danategol a wnaed yn yr amcangyfrif hwn ei nodi yn [adroddiad ADSS](#) yn Nhabl 2 - Sut cafwyd costau trosiannol. Y rhesymeg sylfaenol yw y byddai darparwyr yn cynyddu ffioedd (ac felly canran yr elw) i wrthbwysu'r costau disgwylidig sy'n gysylltiedig â chau.

Mae rhai o'r effeithiau ar wahanol fathau o fusnesau hefyd yn cael eu hystyried ym Mhennod 8 y Memorandwm Esboniadol, yn yr asesiad o gystadleuaeth.

Rwyf wedi crybwyll yn fy ateb i gwestiwn 1(a) uchod ein bod wedi nodi gwall yn Nhabl 7.13 yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol, sy'n amcangyfrif gwerthoedd ar gyfer elw a gollir gan y sector preifat. Rwyf wedi nodi yno y cywiriad a wneir pan fyddwn yn diwygio'r Memorandwm Esboniadol ar ôl Cam 2.

- (d) Mewn ymatebion i ymgynghoriad Llywodraeth Cymru ar y cynnig polisi, nodwyd y “teimlwyd bod amseriad arfaethedig cyflwyno'r gofynion ar gyfer darparwyr presennol ar 1 Ebrill 2027 yn rhy uchelgeisiol ac roedd yn peri risg i ddiogelwch plant a phobl ifanc sydd angen lleoliad**

sefydlog cofrestredig o ansawdd da". Er gwaethaf hyn, rydych yn bwriadu cadw at yr amserlen hon. A allwch esbonio pam hynny?

Y bwriad yw dod â darpariaethau perthnasol y Bil i rym fel y bydd yn rhaid i ddarparwyr newydd sy'n cofrestru ag AGC gael statws nid-er-elw o 1 Ebrill 2026 ymlaen; ac felly bydd darparwyr presennol "er-elw" yn ddarostyngedig i ddarpariaethau trosiannol (i'w nodi mewn rheoliadau) o 1 Ebrill 2027 ymlaen. Mae hyn yn cynrychioli dechrau'r cyfnod pontio o ran cyfyngiadau ar y gallu i leoli.

Bydd y darpariaethau trosiannol yn atal darparwyr presennol rhag cofrestru cartrefi newydd neu gymeradwyo gofalcwyr maeth newydd. Fodd bynnag, bydd y darpariaethau hefyd yn golygu y bydd darparwyr presennol yn gallu lletya plant newydd yn amodol ar gymeradwyaeth, a geisir gan yr awdurdod lleol sy'n lleoli yng Nghymru, gan Weinidogion Cymru. Bwriad y strwythur pontio hwn, sydd wedi'i gynllunio'n ofalus, yw helpu i reoli'r risg o ddigonolrwydd yn ystod y cyfnod pontio, wrth i'r ddarpariaeth nid-er-elw gael ei hadeiladu, a sicrhau trosglwyddiad diogel, sefydlog a theg i'r system newydd. Os awdurdod lleoli yn Lloegr yw'r awdurdod lleoli, dim ond mewn amgylchiadau penodedig y bydd darparwyr yn gallu derbyn lleoliadau.

Pennir hyd y cyfnod pontio gan amrywiaeth o ffactorau, gan gynnwys lefel y galw am lleoliadau mewn gwasanaethau cyfyngedig, a chyflymder y modd y mae darpariaeth nid-er-elw yn disodli darpariaeth nid-er-elw. Bydd unrhyw benderfyniad i ddod â'r cyfnod pontio hwn i ben yn cael ei lywio gan ystyriaeth ofalus o hawliau Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn yn erthygl 8.

(e) Pa ragdybiaethau rydych wedi'u gwneud yn yr Asesiad am hyd y cyfnod pontio a beth fyddai'r goblygiadau ariannol pe bai angen ei estyn?

Mae'r amcangyfrifon cost ar gyfer Senarios A-C yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn seiliedig ar gostau sefydlu darpariaeth newydd nid-er-elw dros dair blynedd, rhwng 2025-26 a 2027-8. Rhagwelwyd diwedd y flwyddyn ariannol 2027-28 fel y cynharaf y gellid cyrraedd lefel ddigonol o ddarpariaeth o bosibl, ar sail buddsoddiad dwys dros gyfnod o dair blynedd yn dechrau ym mis Ebrill 2025 (yn unol â'r Cydsyniad Brenhinol disgwylledig ar gyfer y Bil) ac yn rhychwantu'r cyfnod y mae'n ofynnol i ddarparwyr newydd sy'n cofrestru ag AGC fod yn endid nid-er-elw (o 1 Ebrill 2026 ymlaen), dechrau'r darpariaethau trosiannol (o 1 Ebrill 2027 ymlaen) ac wedyn un flwyddyn o gyfnod buddsoddi trosiannol hyd at ddiwedd blwyddyn ariannol 27/28 yn ystod y cyfnod trosiannol ei hun. Mae'r amcangyfrifon o'r costau hefyd yn cynnwys darpariaeth ar gyfer ystyriaeth barhaus i geisiadau i gymeradwyo lleoliadau ychwanegol o 2027-8 ymlaen.

Dim ond nawr y mae bwriadau darparwyr o ran penderfyniadau i newid o bosibl i fodolau nid-er-elw yn dechrau dod i'r amlwg yn dilyn cyflwyno'r Bil. Felly, mae lle o bosibl i ddiweddarau'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn y dyfodol wrth i'n dealltwriaeth o'r tebygolrwydd o senarios posibl ddatblygu drwy barhau i ymgysylltu â'r sector.

Os bydd y newid i ddarpariaeth nid-er-elw yn cymryd mwy o amser na'r disgwyl yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol, rhagwelir y byddai costau cysylltiedig yn cael eu hysgwyddo dros gyfnod hwy, ond hefyd y byddai'n cymryd mwy o amser i wireddu manteision y newid.

- (f) Dywed y Children's Homes Association fod ymatebion i arolwg ar ôl gweithdy Llywodraeth Cymru ym mis Tachwedd 2023 na fyddai unrhyw ddarparwyr annibynnol, ar y pryd, yn fodlon nac yn gallu trosglwyddo i fodel nid-er-elw. Sut fyddwch yn rheoli'r gwaith trosglwyddo os bydd cyfran sylweddol o ddarparwyr preifat yn ymadael â'r farchnad yn gyflym; sut y bydd capasiti yn cael ei gyflawni a pha adnoddau y bydd eu hangen ar gyfer y trosglwyddo.**

Drwy ein mecanweithiau ymgysylltu presennol a thrwy wybodaeth gan bartneriaid, byddem yn disgwyl cael rhybudd ymlaen llaw mewn llawer o achosion petai darparwyr yn dewis gadael y farchnad, gan roi amser i gynllunio darpariaeth arall. Mae gan awdurdodau lleol, fel comisiynwyr, brosesau a mecanweithiau rheoli ar waith hefyd i reoli achosion pan fo darparwyr yn gadael ac i drosglwyddo lleoliadau, a fyddai'n cael eu defnyddio mewn sefyllfaoedd o'r fath.

Byddwn i hefyd yn nodi ei bod yn debygol nad yw o fudd masnachol i ddarparwyr adael y sector yn gyflym tra bo'r darpariaethau trosiannol yn eu lle. Y rheswm am hyn yw y bydd y cyfnod yn eu galluogi i barhau i ennill rhywfaint o incwm o'u gwasanaethau (er yn amodol ar ganiatâd Gweinidogion Cymru), tra bo darpariaeth newydd yn cael ei sefydlu.

3. Newidiadau a goblygiadau ariannol sy'n gysylltiedig â'r cynnig i ganiatáu taliadau uniongyrchol Gofal Iechyd Parhaus

- (a) Rydych yn tybio bod 110 o bobl ar draws yr awdurdodau lleol yng Nghymru yn gohirio neu'n gwrthod trosglwyddo i Ofal Iechyd Parhaus ar hyn o bryd. Dywedodd Anabledd Cymru wrth y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol ei bod yn ymddangos bod y rhif hwn yn eithaf isel. A allech ymateb i'r datganiad hwnnw?**

Mae'r ffigur o 110 o bobl yn seiliedig ar wybodaeth a gawsom gan swyddogion taliadau uniongyrchol awdurdodau lleol a phenaethiaid gwasanaethau oedolion drwy ein hymgysylltiad â nhw.

Ar hyn o bryd mae swyddogion taliadau uniongyrchol yn cefnogi'r ystod o unigolion sy'n derbyn taliadau uniongyrchol gofal cymdeithasol, gan gynnwys y rhai a fyddai'n debygol o gael eu hasesu i fod yn gymwys i gael Gofal Iechyd Parhaus, pe baent yn fodlon cael yr asesiad perthnasol.

Dyma'r dystiolaeth orau a gawsom ar gyfer amcangyfrif, drwy ein hymgysylltiad â rhanddeiliaid. Fe fyddem, wrth gwrs, yn ystyried dystiolaeth arall gan rhanddeiliaid eraill, os darperir hynny.

- (b) Mae goblygiadau ariannol cyflwyno taliadau uniongyrchol Gofal Iechyd Parhaus wedi cael eu llywio gan brofiadau o weithredu Cyllidebau Iechyd Personol yn Lloegr, gyda chost taliadau uniongyrchol yn amrywio o £46,000 i £120,000 y pecyn. Er eich bod yn nodi ei bod yn debygol y bydd amrywiad tebyg ar draws pecynnau yng Nghymru, rydych wedi defnyddio cost pecyn cyfartalog o £50,000 yn yr Asesiad. A allech esbonio pam hynny?**

Er bod y costau'n amrywio, bwriedir i'r amcangyfrif o £50,000 gynrychioli'r ffaith y bydd rhai pecynnau'n costio mwy, a bydd rhai'n costio llai. Mae rhai o'r pecynnau gofal drutach ar gyfer pobl mewn cartrefi gofal, ac nid yw'n fwrriad i'r rhai sy'n derbyn Gofal Iechyd Parhaus fod yn gymwys i gael taliad uniongyrchol gan na fyddent yn prynu gwasanaethau i'w defnyddio yn eu cartrefi preifat eu hunain. Felly, nid yw'n briodol edrych ar y pecynnau drutaf a lleiaf drud yn unig a rhannu'r gwahaniaeth.

Mae wedi bod yn anodd iawn cael cost gyfartalog ar gyfer pecyn Gofal Iechyd Parhaus, o Gymru nac o Loegr. Yng Nghymru, er enghraifft, mae gan Fyrddau Iechyd Lleol systemau gwahanol o ran yr hyn a gynhwysir mewn pecyn Gofal Iechyd Parhaus, ac mae llawer yn casglu ystadegau gwahanol mewn gwahanol ffyrdd er mwyn bodloni gofynion mewnol.

O ganlyniad, penderfynwyd gofyn am gyngor gan yr Uned Comisiynu Gofal Cenedlaethol (NCCU). Mae'r amcangyfrif o £50,000 ar gyfer pecyn Gofal Iechyd Parhaus yn seiliedig ar y trafodaethau hyn gyda'r NCCU, sydd wedi ymgymryd â gwaith diweddar fel rhan o Ffrwd Waith Gofal Iechyd Parhaus Bwrdd Gwerth a Chynaliadwyedd Llywodraeth Cymru.

- (c) Mae'r Asesiad yn mesur y gostyngiad mewn costau i awdurdodau lleol o bobl sy'n trosglwyddo o ofal cymdeithasol i daliadau uniongyrchol Gofal Iechyd Parhaus fel rhai sy'n amrywio o £10.9 miliwn i £13.7 miliwn. Pam ydych wedi defnyddio'r budd mwyaf yn y crynodeb o'r Asesiad yn hytrach na'r ystod o werthoedd?**

Rydym wedi adolygu tablau crynodeb yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol ac rydym yn fodlon mai'r ffigur a gyflwynir ar gyfer yr amcangyfrif o'r gostyngiad mewn costau i awdurdodau lleol ac unigolion yw'r un cywir. Mae crynodeb yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn rhoi ffigur o £13.7M fel y gostyngiad cost cyfunol amcangyfrifedig ar gyfer awdurdodau lleol ac unigolion o ganlyniad i'r bwriad i gyflwyno taliadau uniongyrchol Gofal Iechyd Parhaus.

Mae'r crynodeb o arbedion costau yn Nhabl 7.39 yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol yn rhoi'r manylion y tu ôl i'r ffigur. Mae nodyn sy'n cyd-fynd â'r tabl yn egluro y gallai rhai arbedion costau fynd i unigolion, os ydynt yn cyfrannu at eu gofal ar hyn o bryd. Os felly, byddai hynny'n lleihau'r arbedion costau i awdurdodau lleol.

(d) Pa sicrwydd allwch ei roi bod y trefniadau gweinyddol a chymorth ar gyfer taliadau uniongyrchol Gofal Iechyd Parhaus, ynghyd â'u costau amcangyfrifedig, yn adlewyrchu profiad Byrddau Iechyd Lleol o becynnau Gofal Iechyd Parhaus presennol a phrofiad y llywodraeth leol o ofal cymdeithasol?

Rydym wedi ceisio dysgu o brofiad yn Lloegr a'r Alban, ac mae hyn wedi pwysleisio pa mor hanfodol i lwyddiant y cynllun yw darparu cefnogaeth i dderbynwyr taliadau uniongyrchol.

Bydd nifer o gostau gweinyddol yn gysylltiedig â gweithredu a gweinyddu taliadau uniongyrchol Gofal Iechyd Parhaus. Bydd y costau gweinyddol hyn yn talu am sefydlu a chyllido staffio, hyfforddi staff a chynorthwyyr personol, cefnogaeth cyflogwyr i'r rhai sy'n derbyn taliadau uniongyrchol ynghyd â sefydlu ochr dechnegol y cynllun (offer TG i gefnogi'r gwaith o gostio cyllidebau unigol, offer talu ac archwilio ar gyfer rheoli'r gwariant, systemau cyflogres ac ati).

Cynigir Hwb canolog ar gyfer rhai swyddogaethau gweinyddol allweddol er mwyn creu cronfa o staff arbenigol sy'n gallu delio'n effeithlon â rheoli'r elfennau taliadau uniongyrchol a sicrhau, cyn belled ag y bo modd, chwarae teg ledled Cymru i'r rhai sy'n cael Gofal Iechyd Parhaus drwy daliad uniongyrchol. Mae model yr Hwb yn seiliedig ar brosiect blaenorol gan Lywodraeth Cymru/GIG Cymru, a oedd yn rheoli nifer fawr o hawliadau ôl-weithredol am Ofal Iechyd Parhaus ledled Cymru drwy un tîm. Mae hefyd yn cyd-fynd â dulliau canolog a safonol eraill sy'n cael eu hystyried ar gyfer cipio data a rheolaeth ariannol Gofal Iechyd Parhaus. Credwn y gallai'r dull hwn fod yn fwy costeffeithiol na gofyn i Fyrddau Iechyd Lleol unigol wneud eu trefniadau eu hunain i weinyddu taliadau uniongyrchol. Bydd hefyd yn sicrhau bod y gefnogaeth a'r cyngor yn gyson ledled Cymru.

Er mwyn amcangyfrif y gost gysylltiedig ar gyfer gweinyddu a threfnu, cynhaliwyd ymarfer cwmpasu i gael y darlun mwyaf cywir posibl, gyda swyddogion yn cael data costau gan gynrychiolwyr y sefydliadau sy'n gweithredu yng Nghymru ar hyn o bryd. Roedd hyn yn cynnwys data costau ar gyfrifon a reolir gyda chymorth; cyflogres; ffioedd sefydlu; a pheccynnau cymorth craidd.

4. Sut y caiff y darpariaethau yn y Bil eu monitro yn ogystal â'r gwariant ariannol cysylltiedig

(a) A wnaiff Llywodraeth Cymru ddarparu cyllid ychwanegol i dalu am y cyfalaf a'r costau parhaus y disgwylir i awdurdodau lleol a Byrddau Iechyd Lleol eu hysgwyddo o ganlyniad i'r cynigion hyn; beth sy'n digwydd os nad yw'r gostyngiad amcangyfrifedig mewn alldro yn digwydd?

Rydym wedi bod yn ystyried yn ofalus y costau tebygol sy'n gysylltiedig â'r cynigion yn y Bil a'r ffordd orau o'u talu. Byddwn yn parhau i ystyried tystiolaeth sy'n dod i'r amlwg a sut mae hyn yn cyfrannu at ein dealltwriaeth o effeithiau tebygol y cynigion, gan gynnwys y costau.

Gan fod y rhan fwyaf o'r costau tebygol yn ymwneud â dileu elw preifat o ofal plant sy'n derbyn gofal, byddaf yn delio â'r rhain yn gyntaf yn fy ateb, cyn troi at y costau tebygol sy'n gysylltiedig â thaliadau uniongyrchol Gofal Iechyd Parhaus.

Dileu elw preifat o ofal plant sy'n derbyn gofal

Fel pwynt ehangach, byddwn yn tynnu sylw at y ffaith, fel yr eglurwyd mewn ymateb i gwestiwn 2(a) uchod, os byddwn yn parhau i ddefnyddio cymysgedd o ddarparwyr gofal preswyl i blant (awdurdod lleol, nid-er-elw a phreifat), y bydd costau'n parhau i godi dros y blynyddoedd nesaf. Bydd arian cyhoeddus ar gyfer gwasanaethau plant yn parhau i gael ei dynnu allan fel elw yn hytrach na chael ei ailfuddsoddi i wella gwasanaethau, capasiti a chanlyniadau i blant.

Bydd awdurdodau lleol yn parhau i wynebu heriau ariannol cynyddol a fydd, yn eu tro, yn llesteirio eu gallu i siapio'r farchnad yn effeithiol er mwyn diwallu eu hanghenion. Nid oes cymhelliant i ddarparwyr preifat leihau'r angen am ddarpariaeth, sy'n aml yn arwain at gostau uwch a lleoliadau annigonol, gan ddod ag amrywiaeth o broblemau cysylltiedig.

Dylai'r newidiadau sy'n cael eu gyrru gan gynigion i ddileu elw a rhaglen drawsnewid gwasanaethau plant yn ehangach, ein galluogi i leihau a rheoli'r cynnydd parhaus yng nghostau lleoliadau preifat y mae awdurdodau lleol yn eu hwynebu ar hyn o bryd a chreu cyfleoedd paru gwell sy'n arwain at ganlyniadau gwell i blant a phobl ifanc.

Bydd yr arbedion a fyddai'n cael eu creu drwy beidio â chyfeirio cyllid at ddarpariaeth breifat, a thrwy leihau ein dibyniaeth ar ofal preswyl, yn rhyddhau mwy o gyllideb yn y tymor hir ar gyfer adnoddau ataliol a therapiwtig a fyddai, yn eu tro, yn helpu gyda sefydlogrwydd lleoliadau, yn lleihau'r nifer sy'n dod i ofal, ac yn cynyddu nifer y rhai sy'n dychwelyd at eu teuluoedd.

Rwy'n cydnabod bod cyllid llywodraeth leol dan bwysau. Mae Gweinidogion Cymru wedi cyflawni ein hymrwymiad i sicrhau cynnydd yn y Grant Cynnal Refeniw ar gyfer y flwyddyn ariannol hon ac maent hefyd wedi trosglwyddo swm canlyniadol dilynol Llywodraeth y DU sy'n werth tua £14M o gyllid refeniw.

Rydym hefyd yn buddsoddi £68M yn ychwanegol yn y sector yn ystod 2022-2025 i helpu awdurdodau lleol i adeiladu darpariaeth gofal preswyl a maeth mewnol ac nid-er-elw, helpu i symud plant o ofal preswyl yn ôl i leoliad teulu, a darparu gwasanaethau sydd wedi'u cynllunio'n lleol, gan gynnwys darpariaeth arbenigol i blant ag anghenion mwy cymhleth.

Byddwn yn ystyried dyfodol y gronfa hon, a pha gyfraniad y gallai ei wneud at gyflawni'r agendâu dileu elw a diwygio radical.

Bydd angen buddsoddiad cyfalaf mewn gwelyau a chartrefi ac rydym hefyd am adeiladu ar ein buddsoddiadau refeniw a chyfalaf ehangach ar draws gofal a chymorth ar gyfer gwasanaethau plant drwy'r Gronfa Integreiddio Rhanbarthol, y Gronfa Integreiddio ac Ailgydbwysio Cyfalaf, a'r Gronfa Tai â Gofal. Mae swyddogion wrthi'n cwmpasu pa gyfraniad y gellid ei wneud yn y dyfodol o'r ffynonellau hyn, sydd eisoes wedi bod yn cyfrannu at yr agenda gyffredinol ar gyfer trawsnewid plant.

Nid oes cyllideb y cytunwyd arni gan Lywodraeth Cymru y tu hwnt i'r flwyddyn ariannol hon, fodd bynnag, mae'r cynigion hyn yn flaenoriaeth uchel i'r Llywodraeth a byddant yn cael eu hystyried fel rhan o gylch y gyllideb sydd ar y gweill.

Rhagamcan o'r costau refeniw a sut y cânt eu talu:

Mae'r amcangyfrif o gyfanswm y gost i Awdurdodau Lleol a nodir yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol llai eu costau cyfalaf disgwylledig i brynu ac adnewyddu eiddo yn gadael cost rhwng £78.6M a £102.7M. Byddai'r costau hyn yn cynnwys costau comisiynu a chyfreithiol ychwanegol wrth i'r ddarpariaeth newydd ddod i mewn i'r ffrwd.

Mae'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol hefyd yn amcangyfrif cost oddeutu £4.5M i Lywodraeth Cymru yn gysylltiedig â gweithredu'r darpariaethau yn y Bil. Mae hyn yn cynnwys cymeradwyo cynlluniau digonolrwydd awdurdodau lleol a cheisiadau i Weinidogion Cymru i leoli plant mewn lleoliadau 'ychwanegol', cyfathrebu, ymgysylltu a chodi ymwybyddiaeth, datblygu canllawiau a deunyddiau hyfforddi, ac adrodd ar ddarpariaeth a gweithrediad ac adolygu hynny.

Mae'r ffigur hwn o £4.5M hefyd yn cynnwys y costau disgwylledig i Arolygiaeth Gofal Cymru mewn perthynas â monitro a gorfodi a gofynion wedi'u newid mewn perthynas â chofrestru darparwyr newydd a darparwyr sy'n bodoli eisoes. Mae adnoddau ar gyfer tîm bach wedi cael eu cynnwys i gydnabod hyn, ynghyd â swm ar gyfer datblygu systemau TG pwrpasol i gefnogi'r newidiadau.

Mae gan Awdurdodau Lleol, drwy eu haelodaeth o Fyrddau Partneriaeth Rhanbarthol, fynediad at y Gronfa Integreiddio Rhanbarthol – cronfa refeniw. Mae'r Gronfa Integreiddio Rhanbarthol, a sefydlwyd yn 2022, wedi dyrannu £146M rhwng mis Ebrill 2022 a mis Mawrth 2027. Mae'r gronfa'n ceisio creu newid system mewn modd cynaliadwy drwy integreiddio gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol. Mae ffocws ar chwe model cenedlaethol newydd o ofal integredig, ac un ohonynt yw 'Atebion ar Sail Llety'. Gallai Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol ddewis cyfeirio'r cyllid tuag at gefnogi prosiectau sy'n gysylltiedig â datblygu darpariaeth nid-er-elw, h.y. costau staffio a sefydlu sy'n gysylltiedig â sefydlu gwasanaethau cartref gofal newydd i blant.

Disgwylir i'r gost refeniw i awdurdodau lleol gael ei wrthbwysu'n rhannol gan ostyngiad yn eu gwariant cyffredinol ar ofal preswyl a maeth plant (a nodir fel 'costau alldro' yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol) gan amcangyfrif y bydd yr arbediad rhwng £184M a £253.9M yn ystod y cyfnod o ddeng mlynedd.

Yn amodol ar gytuno ar gyllidebau yn y dyfodol, disgwylir i'r costau refeniw disgwyledig ar gyfer Llywodraeth Cymru gael eu talu o'r cyllidebau presennol. Ac, o ran costau eraill, mae'r maes gwaith hwn yn flaenoriaeth i'w ystyried yng nghyd-destun cylch y gyllideb sydd i ddod.

Rhagamcan o'r costau cyfalaf a sut y cânt eu talu:

Amcangyfrifwyd rhwng £107.1M a £142.8M ar gyfer awdurdodau lleol o ran costau cyfalaf i brynu ac adnewyddu eiddo i gymryd lle capasiti y gellid ei golli pan fydd darparwyr er-elw yn gadael y farchnad yng Nghymru. Amcangyfrifwyd hyn yn fwriadol ar sail geidwadol, gan ragdybio bod yr holl ddarpariaeth yn cael ei disodli tebyg-am-debyg. Er bod hwn yn ddull doeth o weithredu o ystyried na allwn ragweld yn bendant sut bydd y ddibyniaeth ar ddarpariaeth breswyl (er enghraifft) yn newid yn y cyfnod rhwng nawr a dechrau'r cyfnod pontio, byddem yn gobeithio y bydd y ddibyniaeth honno'n dechrau lleihau ac y bydd hyn yn cael ei adlewyrchu yn faint o ddarpariaeth breswyl sydd ei hangen, ac felly yn y costau i awdurdodau lleol.

Mae hyn yn cael ei fynegi yn ein hagenda ehangach i drawsnewid gwasanaethau plant, sy'n ymwneud ag ail-lunio ac ailgydbwysu darpariaeth yn y dyfodol er mwyn i ni gael gwell modelau gofal mewn gofal preswyl, gyda mwy o blant yn cael eu lleoli mewn lleoliadau teulu gyda chymorth cofleidiol.

Mae Llywodraeth Cymru wedi bod yn cefnogi awdurdodau lleol drwy Fyrddau Partneriaeth Rhanbarthol i ddatblygu eu darpariaeth gofal mewnol ers nifer o flynyddoedd drwy nifer o ffrydiau ariannu gwahanol. Mae ffrydiau cyllid cyfalaf yn y gorffennol a'r presennol yn cynnwys y Gronfa Gofal Integredig, y Gronfa Tai â Gofal a'r Gronfa Integreiddio ac Ailgydbwysu Cyfalaf. Er bod y cronfeydd hyn ar gyfer dibenion ehangach na gweithredu'r Bil a'u bod yn canolbwyntio ar fodolau gofal integredig yn hytrach na thalu costau gofal cymdeithasol craidd, mae lle o fewn y meini prawf i gefnogi datblygiad gofal preswyl i blant.

Bydd Llywodraeth Cymru yn parhau i gefnogi awdurdodau lleol drwy'r mecanweithiau cyllido sefydledig hyn. Fodd bynnag, rydym yn disgwyl i Awdurdodau Lleol, fel y gwnânt yn awr, barhau i gyfrannu at ariannu costau darparu llety i blant sy'n derbyn gofal, fel rhan o'u cyllideb gofal cymdeithasol ehangach.

Dewisiadau benthyca:

Mae gan awdurdodau lleol bwerau i fenthyca at unrhyw ddiben sy'n berthnasol i'w swyddogaethau. Ochr yn ochr â ffynonellau cyllid eraill, mae swyddogion Llywodraeth Cymru yn edrych ar sut gallai'r pwerau hyn

fod yn berthnasol o ran benthyca mewn awdurdodau lleol i dalu am y costau cyfalaf a ragwelir.

Taliadau Uniongyrchol Gofal Iechyd Parhaus

Mae costau Gofal Iechyd Parhaus yn cynyddu'n sylweddol o'r naill flwyddyn i'r llall yng Nghymru ac maent wedi codi o £278M i £449M mewn llai na degawd (2014-2023).

Mae'r cynnydd mewn costau Gofal Iechyd Parhaus yn debygol o fod wedi digwydd oherwydd nifer o ffactorau, gan gynnwys poblogaeth sy'n heneiddio, cynnydd mewn clefydau cronig, newidiadau mewn ffordd o fyw, a chynnydd mewn costau gofal iechyd.

Mae'n bwysig pwysleisio, er bod profiad yn Lloegr yn tueddu i awgrymu y bydd pecynnau Gofal Iechyd Parhaus a ddarperir drwy daliadau uniongyrchol yn rhatach na phecynnau tebyg a gyflwynir yn y ffordd draddodiadol, nad yw ein newid arfaethedig yn cael ei sbarduno gan ystyriaethau ariannol. Mae'n cael ei yrru gan gais defnyddwyr gwasanaeth – pobl anabl neu bobl â chyflyrau iechyd hirdymor – am fwy o lais a rheolaeth y gallai taliadau uniongyrchol eu rhoi iddynt.

Mae'n bwysig nodi bod yr amcangyfrif o 110 o unigolion, sy'n anabl neu sydd â chyflwr iechyd hirdymor, sy'n gwrthod Gofal Iechyd Parhaus, yn gwneud hynny am eu bod yn teimlo nad yw'r system bresennol o Ofal Iechyd Parhaus yn diwallu eu hanghenion. Mae'r unigolion hyn yn teimlo y byddai derbyn Gofal Iechyd Parhaus heb daliad uniongyrchol yn arwain at golli llais a rheolaeth dros eu gofal. Pe bai'r system bresennol yn diwallu eu hanghenion o ran llais a rheolaeth, byddent eisoes yn rhan o gyfanswm costau Gofal Iechyd Parhaus y Byrddau Iechyd Lleol. Amcangyfrifwn mai dim ond 1.1% o garfan bresennol Gofal Iechyd Parhaus y maent yn ei gynrychioli.

Disgwylir i unrhyw gostau ychwanegol gael eu gwrthbwysu'n rhannol o leiaf gan ostyngiad yn y gost o ddarparu gofal i'r unigolion hynny sy'n cael Gofal Iechyd Parhaus traddodiadol ar hyn o bryd ond a fydd yn hytrach yn dewis derbyn taliad uniongyrchol yn y dyfodol.

Bydd angen i Fyrddau Iechyd Lleol gyllidebu ar gyfer y senario o achosion ychwanegol yn dod o fewn cwmplas Gofal Iechyd Parhaus yn ogystal ag unrhyw fudd tebygol yn sgil costau pecynnau presennol yn newid o ganlyniad i daliadau uniongyrchol.

Bydd costau gweinyddol yn gysylltiedig â gweithredu a gweinyddu taliadau uniongyrchol Gofal Iechyd Parhaus. Amcangyfrifir bod y costau hyn yn £1.1M y flwyddyn. Rhagwelir cyfnod pontio o dair blynedd (2025-26 i 2027-28) pan fydd Llywodraeth Cymru yn bwriadu darparu cymorth ariannol i dalu'r costau.

Dylai'r costau wedyn gael eu talu'n llawn gan Fyrddau Iechyd Lleol ar ôl y cyfnod pontio o dair blynedd, pan ddylid dechrau gwireddu rhai arbedion a fydd yn cael eu gwrthbwysu yn erbyn y costau a wynebier gan y Byrddau.

(b) Sut y byddwch yn monitro a yw'r cynigion yn cyflawni'r amcanion polisi a sut y mae costau cysylltiedig adolygiad ôl-weithredu yn cael eu hadlewyrchu yn yr Asesiad?

Bydd rhaglen o fonitro a gwerthuso parhaus yn sail i weithredu elfen dileu elw preifat y Bil. Bydd hyn yn cael ei gyflawni'n rhannol drwy Fwrdd Rhaglen Dileu Elw a sefydlwyd yn 2021 i gefnogi'r gwaith o gyflawni ymrwymiad Llywodraeth Cymru.

Mae'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol hefyd yn cynnwys darpariaeth ar gyfer amcangyfrif o gostau monitro a gwerthuso i Lywodraeth Cymru ac Arolygiaeth Gofal Cymru. Caiff yr amcangyfrifon cost hyn eu nodi yn Nhabl 7.14 yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol.

Rydym yn cydnabod y byddai angen i unrhyw werthusiad mwy ffurfiol ganolbwyntio ar y graddau y mae'r ddeddfwriaeth wedi cyfrannu at gyflawni'r newid ar draws yr ystod o ganlyniadau allweddol lle'r ydym yn disgwyl iddo wneud gwahaniaeth.

Byddwn yn parhau i fyfyrto ar gostau wrth i randdeiliaid, sydd wedi bod yn aros i weld y darpariaethau yn y Bil, ddechrau gwneud penderfyniadau am eu dyfodol.

Er mwyn asesu pa mor effeithiol yw taliadau uniongyrchol o fewn Gofal Iechyd Parhaus, byddwn yn comisiynu gwerthusiad annibynnol ar gyfer gweithrediad ac effaith y cynnig.

Fel rhan o'r gwerthusiad, byddem eisiau sicrhau ein bod yn clywed barn y rhai sy'n ymwneud â gweithredu'r cynnig, er mwyn helpu i siapio'r ddarpariaeth yn y dyfodol a sicrhau bod y cynnig yn cael ei gyflawni yn unol â'r bwriad.

Gallai canlyniadau y cytunwyd arnynt gynnwys gwella ansawdd bywyd; lleihau dibyniaeth unigolion ar ofal heb ei gynllunio; ac arbedion cyffredinol y pen, y flwyddyn ar gyfer derbynwyr Taliad Uniongyrchol Gofal Iechyd Parhaus.

Amcangyfrifir mai costau gwerthuso cyflwyno taliadau uniongyrchol Gofal Iechyd Parhaus fydd £90,000 dros 3 blynedd, h.y. £30,000 y flwyddyn am 3 blynedd rhwng 2025-6 a 2027-8. Nodir hyn yn nhabl 7.30 yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol. Cynigir mai Llywodraeth Cymru fydd yn talu'r gost hon.